

Załącznik do zarządzenia Nr 57
Mazowieckiego Kuratora Oświaty
z dnia 27 września 2016 r.

REGULAMIN XIV EDYCJI KONKURSU FILOZOFICZNEGO
W drodze ku mądrości
dla uczniów gimnazjów województwa mazowieckiego
Rok szkolny 2016/2017

1. Podstawą organizacji Konkursu jest art. 31 pkt. 7 ustawy z dn. 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2156 z późn. zm.); § 1-6 oraz §15 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. (Dz. U. Nr 13, poz. 125) w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad (Dz. U. z 2002 r. Nr 13, poz. 125 z późn. zm.).
2. Inicjatorem i organizatorem Konkursu jest Polskie Towarzystwo Filozoficzne.
3. Konkurs przeprowadza Polskie Towarzystwo Filozoficzne na zlecenie Mazowieckiego Kuratora Oświaty.
4. Zadania związane z przeprowadzeniem Konkursu realizuje Wojewódzka Komisja Konkursu Interdyscyplinarnego *W drodze ku mądrości* powołana przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty na wniosek Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Filozoficznego.
5. Konkurs Filozoficzny przeprowadzany jest w trzech etapach: szkolnym, rejonowym oraz wojewódzkim:
  - a) etap szkolny przeprowadza Szkolna Komisja Konkursowa;
  - b) etap rejonowy i wojewódzki (dwuczęściowy) przeprowadza Wojewódzka Komisja Konkursu Interdyscyplinarnego *W drodze ku mądrości*;
  - c) PTF pozyskuje sponsorów, darczyńców oraz nawiązuje współpracę z organami prowadzącymi szkoły i udziela pomocy merytorycznej tym organom przygotowującym szkoły do etapu szkolnego i wojewódzkiego. PTF – w miarę swoich możliwości – organizuje spotkania konsultacyjne dla zainteresowanych gimnazjalistów i ich opiekunów.
6. Celem Interdyscyplinarnego Konkursu Filozoficznego dla gimnazjalistów jest:
  - a) wspieranie edukacji filozoficznej w gimnazjach;
  - b) ukazywanie specyfiki problemów filozoficznych i ich odniesień do innych nauk oraz przedmiotów szkolnych; kształtowanie umiejętności integrowania wiedzy uzyskanej w edukacji szkolnej;
  - c) ukazywanie tradycji filozofii europejskiej jako fundamentu jedności kulturowej i duchowej Europy;
  - d) kształtowanie filozoficznych zainteresowań młodzieży, rozwijanie samodzielnego myślenia uczniów oraz formowanie ich wrażliwości poznawczej oraz moralnej; wspieranie utalentowanych uczniów;

e) wspieranie nauczycieli szkół gimnazjalnych w rozwijaniu filozoficznych zainteresowań uczniów.

7. Informacje o Konkursie Filozoficznym można uzyskać w Sekretariacie Polskiego Towarzystwa Filozoficznego - telefon: 22 657 27 59 (00-950 Warszawa, ul. Nowy Świat 72 - Pałac Staszica, pok. 160) lub na stronie internetowej PTF www.ptfilozofia.pl.

Wojewódzki koordynator konkursu - Andrzej F. Ziółkowski pełni dyżury konsultacyjne w piątki w godzinach 9.00 – 11.00 oraz w poniedziałki w godz. 16.00 – 18.00 pod numerem telefonu 608 832 895.

Kontakt e-mail: [wdrozekumadrosci@gmail.com](mailto:wdrodzekumadrosci@gmail.com)

8. PROGRAM MERYTORYCZNY KONKURSU:

a) Konkurs ma charakter interdyscyplinarny; jego program nawiązuje do wybranych zagadnień zawartych w podstawie programowej przedmiotów: języka polskiego, wiedzy o społeczeństwie, historii oraz innych;

b) Program konkursu na etapie rejonowym i wojewódzkim zawiera problemy i teksty, które pogłębiają edukację humanistyczną w jej filozoficznych aspektach;

c) Wymagania na etap szkolny:

Uczeń przygotowujący się do etapu szkolnego powinien wykazać się:

- znajomością krótkiej biografii Sokratesa, Platona i Arystotelesa;

- ogólną znajomością myśli filozoficznej: presokratyków (Tales, Anaksymander, Anaksymenes, Heraklit, Parmenides, Zenon z Elei, Pitagoras, Empedokles, Demokryt), sofistów (Protagoras, Gorgiasz), Sokratesa, sokratyków mniejszych (cynicy, cyrenaicy), Platona, Arystotelesa, przedstawicieli szkół hellenistycznych (Epikur, Zenon z Kition, Marek Aureliusz, Epiktet, Seneka, Sekstus Empiryk);

- znajomością podanych pojęć: cnota, doświadczenie, hipoteza, racjonalizm, idealizm, realizm, empiryzm, sceptycyzm, agnostycyzm, hedonizm, relatywizm (poznawczy, etyczny), absolutyzm, arche, intelektualizm etyczny, logos, panteizm, determinizm, klasyczna koncepcja prawdy;

- znajomością przedmiotu głównych dyscyplin filozoficznych;

- umiejętnością wykazania odrębności pytań oraz namysłu filozoficznego w oparciu o podane przykłady.

d) Wiadomości w etapie szkolnym (międzyszkolnym) sprawdzane są za pomocą testu przygotowanego i przesłanego do szkół przez Wojewódzką Komisję IKF.

e) Wymagania na etap rejonowy:

Wiedza i umiejętność jej zastosowania sprawdzane są w etapie rejonowym przy pomocy testu przygotowanego przez Wojewódzką Komisję; uczestnik musi ponadto wykazać się umiejętnością zredagowania krótkiego eseju.

Zakres wiedzy obowiązujący na etapie rejonowym (oprócz wiadomości wymaganych na etapie szkolnym):

- ogólna znajomość myśli filozoficznej św. Augustyna z Hippony i św. Tomasza z Akwinu;

- znajomość podanych pojęć: iluminacja, woluntaryzm, teocentryzm, predestynacja, dowód kosmologiczny, dowód ontologiczny.

- znajomość tekstów źródłowych - wypisów z dzieł filozoficznych (podane fragmenty zostaną przesłane drogą elektroniczną do szkół, które zgłoszą swój udział w konkursie): - Presokratycy: Anaksymander, Heraklit, Parmenides, Zenon z Elei, Demokryt, Pitagoras; - Sofiści: Protagoras,
- Platon, *Obrona Sokratesa (fragm.)*,
- Platon, *Teajtet (fragm.)*,
- Ksenofont, *Wspomnienia o Sokratesie (fragm.)*,
- Platon, *Państwo 1, VII (fragm.)*,
- Platon, *Timajos (fragm.)*,
- Arystoteles, *Metafizyka A (I), E (VI) - (fragm.)*,
- Arystoteles, *Etyka nikomachejska I, 1-4,6,7) (fragm.)*,
- Epikur, *List do Menoikeusa (fragm.)*,
- Marek Aureliusz, *Rozmyślenia V 30, VII 9 (fragm.)*,
- Seneka, *Listy moralne do Lucylusza LXV (fragm.)*,
- św. Augustyn, *Soliloquia 2.7;3.8;2.1;12 (fragm.)*,
- św. Augustyn, *Wyznania 11;5-7;14;27;28 (fragm.)*,
- św. Tomasz z Akwinu, *Summa teologiczna I 3,7;2.3; (fragm.)*,
- św. Tomasz z Akwinu, , *Summa filozoficzna, I 2(fragm.)*.

f) Wymagania na etap wojewódzki:

Wiedza i umiejętność jej zastosowania sprawdzane są w etapie wojewódzkim przy pomocy testu przygotowanego przez Wojewódzką Komisję oraz podczas egzaminu ustnego.

Zakres wiedzy obowiązujący na etapie wojewódzkim (oprócz wiadomości wymaganych na etapie szkolnym i rejonowym):

- ogólna znajomość myśli filozoficznej Kartezjusza i Immanuela Kanta;
- znajomość podanych pojęć: dualizm kartezjański, sceptycyzm metodyczny, ewidencyjna koncepcja prawdy, moralność tymczasowa, przewrót kopernikański, deontologizm, imperatyw kategoryczny.

Wiedza obejmująca podane treści ma odświeżyć umiejętność interpretacji podanych tekstów źródłowych oraz umiejętność wydobywania sensu filozoficznego (pytania, problemu) z podanego tekstu literackiego, o tematyce historycznej lub społecznej.

Literatura konkursowa na etap wojewódzki:

Platon, *Obrona Sokratesa*

Platon *Państwo*, ks. VII (metafora jaskini)

Arystoteles, *Etyka Nikomachejska*, ks. VIII – *O przyjaźni*.

Arystoteles, *Metafizyka*, Księga Alfa.

św. Augustyn, *Wyznania*, ks. X., tł. Zygmunt Kubiak.

św. Tomasz z Akwinu, *Summa teologiczna*, cz.1. kw.2, art.3.

Kartezjusz, *Rozprawa o metodzie*.

I. Kant, *Co to jest Oświecenie ?*

Proponowana literatura pomocnicza:

Delf H., Lauer J. G., Hackenesch Ch., Lemcke M., *Leksykon filozoficzny dla młodzieży*, Przekł. Krystyna Krzemieniowa, Zbigniew Kuderowicz, Wiedza Powszechna, Warszawa 1996.

Guthrie W.K.C., *Filozofowie greccy od Talesa do Arystotelesa*, Wydawnictwo Znak, Kraków 1996.

Hersch J., *Wielcy myśliciele Zachodu. Dzieje filozoficznego zdziwienia*, przeł. Krzysztof Wakar, Wyd. Prószyński i S-ka, Warszawa 2001 (rozdziały: Szkoła jońska i szkoła eleacka, Sokrates, Platon, Arystoteles, Epikurejczycy, św. Augustyn, Tomasz z Akwinu, Kartezjusz, Kant).

Filozofia. Leksykon PWN, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2000.

Kwiatkiewicz A., Worwąg M., *Podróż po historii filozofii. Starożytność*, Scholar, Warszawa 1997.

Kunzmann P., Burkard F-P., Wiedmann, *Atlas filozofii*. Przeł. B. A. Markiewicz, Wyd. Prószyński i S-ka, Warszawa 1999.

Leksykon filozofii klasycznej. Redaktor naukowy Józef Herburt, Lublin 1997.

Markiewicz B., *Od filozofów jońskich do Pascala. Wybór tekstów*, WSiP, Warszawa 1999.

Proponowana literatura pomocnicza dla nauczycieli (i uczniów):

Anzenbacher A., *Wprowadzenie do filozofii*, przeł. Juliusz Zychowicz, Wydawnictwo WAM, Kraków 2005.

Copleston F., *Historia filozofii, Grecja i Rzym*, tłum. H. Bednarek, Instytut Wydawniczy Pax, Warszawa 2004.

Reale G., *Myśl starożytna*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2010

Tatarkiewicz W., *Historia filozofii*, t.1 i 2, PWN, Warszawa 2004. Wszystkie wydania.

9. ORGANIZACJA ETAPU SZKOLNEGO:

a) W konkursie mogą uczestniczyć na zasadach dobrowolności gimnazjaliści z terenu województwa mazowieckiego; jeżeli w szkole nie powołano Szkolnej Komisji wówczas zainteresowani uczniowie mogą przystąpić do konkursu w szkole wskazanej przez Wojewódzką Komisję IKF.

b) Gimnazjaliści zainteresowani udziałem w konkursie zgłaszają się do nauczyciela lub do dyrektora szkoły; uczeń zgłasza się najpóźniej do 21 listopada.

c) Dyrektorzy gimnazjów zgłaszają gotowość uczestniczenia szkoły w konkursie do 22.11.2016 r. – drogą elektroniczną na adres: [wdrozekumadrosoci@gmail.com](mailto:wdrodzekumadrosoci@gmail.com).

Dyrektorzy wyznaczają szkolnego opiekuna Konkursu Filozoficznego.

d) Gimnazjaliści, którzy złożyli kartę zgłoszenia do 21.11.2016 r., są dopuszczeni do etapu szkolnego i mają możliwość zapoznawania się z materiałami pomocniczymi, dostępnymi na stronie internetowej: www.ptfilozofia.pl

e) Etap szkolny przeprowadzany jest w formie eliminacji pisemnych w dniu 25.11.2016 r.; do etapu szkolnego mogą przystąpić uczniowie, których rodzice wyrazili pisemną zgodę na udział w konkursie (w aneksie do Regulaminu wzór oświadczenia); egzamin pisemny etapu szkolnego stanowi test, zawierający zadania otwarte i zamknięte; czas na jego napisanie wynosi 90 minut.

f) Do etapu rejonowego zgłaszani są gimnazjaliści, którzy otrzymali przynajmniej 80% punktów z testu na etapie szkolnym; protokół Komisji Szkolnej wraz z pracami uczniów zgłaszanych do etapu rejonowego jest przesyłany do Sekretariatu PTF do [data]; protokoły są przesyłane wcześniej drogą elektroniczną na adres: wdrodzekumadrosci@gmail.com; wyniki etapu szkolnego zatwierdza Wojewódzka Komisja do 19 grudnia 2016 r. (na podstawie protokołów Komisji Szkolnych oraz przesłanych prac).

g) Ostateczne wyniki etapu szkolnego i decyzja o zakwalifikowaniu do etapu rejonowego jest przekazywana dyrektorom szkół do 21.12.2016 r.; lista uczniów dopuszczonych do etapu rejonowego jest dostępna po 1 stycznia 2017 r. w Sekretariacie Polskiego Towarzystwa Filozoficznego oraz na stronie: www.ptfilozofia.pl.

10. ORGANIZACJA ETAPU REJONOWEGO

a) **Etap rejonowy** przeprowadzany jest w formie eliminacji pisemnych w dniu 4 marca 2017 r.

b) Egzamin pisemny w etapie rejonowym składa się z testu oraz samodzielnie zredagowanej rozprawki. Czas na napisanie egzaminu wynosi 90 minut.

c) Prace sprawdzane są przez członków Wojewódzkiej Komisji IKF (każda praca jest sprawdzana przez dwie osoby).

d) Do etapu wojewódzkiego przechodzą uczniowie, którzy uzyskają co najmniej 80% punktów.

e) Wyniki etapu rejonowego zostaną ogłoszone przez WKIKF 21 marca 2017 r. na stronie: www.ptfilozofia.pl

11. ORGANIZACJA ETAPU WOJEWÓDZKIEGO

a) **Etap wojewódzki** (finałowy) odbywa się w Warszawie w dniu 8 kwietnia 2017 r. (sobota) w miejscu podanym przez WKKF do 21 marca 2017 r.

b) Etap finałowy składa się z części pisemnej i ustnej.

c) Tematyka egzaminu na poziomie zawodów wojewódzkich określona jest przez WKKF i zawiera - oprócz zagadnień z obszaru edukacji filozoficznej - wybrane zagadnienia programowe z przedmiotów szkolnych, mające związek z filozofią, oraz wybrane z literatury konkursowej fragmenty tekstów filozoficznych; tematyka jest dostępna po 31 stycznia na stronie internetowej.

d) Egzamin pisemny polega na rozwiązaniu testu; czas na jego napisanie wynosi 60 min.

e) Do egzaminu ustnego przystępują uczniowie, którzy uzyskali co najmniej 80 % punktów z pisemnego testu. Komisja Wojewódzka może obniżyć ten próg, jeśli przekroczyło go mniej niż 10 uczestników.

f) Egzamin ustny polega na odpowiedzi na dwa pytania z wylosowanego zestawu oraz na interpretacji tekstu filozoficznego.

g) Tytuł finalisty otrzymują ci uczniowie, którzy wzięli udział w części pisemnej eliminacji finałowych.

h) Listę laureatów konkursu ogłasza Wojewódzka Komisja po zebraniu sprawozdań z przebiegu egzaminów ustnych od wszystkich Komisji etapu wojewódzkiego(z egzaminów

ustnych); listę tę tworzy się, sumując liczbę uzyskanych punktów przez uczestników w części ustnej i pisemnej egzaminu, przyjmując jako zasadę, że uczestnik, aby otrzymać tytuł laureata, musi uzyskać co najmniej 80 % punktów łącznie z części ustnej i pisemnej. W wyjątkowych sytuacjach, kiedy mniej niż 5 uczniów przekroczy ten próg, Komisja Wojewódzka może go obniżyć.

12. TERMINARZ KONKURSU:

ETAP SZKOLNY, REJONOWY I WOJEWÓDZKI (najważniejsze daty):

- a) gimnazjaliści zgłaszają się najpóźniej do 21 listopada 2016 r.;
- b) dyrektorzy gimnazjów zgłaszają szkołę do Konkursu do 22 listopada 2016 r.; wraz ze zgłoszeniem uczestników dyrektorzy uzyskują od rodziców pisemną zgodę na udział uczniów w konkursie;
- c) **etap szkolny** przeprowadzany jest w formie eliminacji pisemnych w **dniu 25 listopada 2016 r.**;
- d) **protokół Komisji Szkolnej wraz załączonymi pracami zakwalifikowanych uczniów jest przesyłany na adres PTF do 10.12.2016 r.; protokół w wersji elektronicznej należy też niezwłocznie przesłać na adres wdrodzekumadrosci@gmail.com;**
- e) wyniki etapu szkolnego są zatwierdzane do 19.12.2016 r.;
- f) **etap rejonowy** odbędzie się **04 marca 2017 r.** (sobota);
- g) wyniki etapu rejonowego są zatwierdzone do 21.03.2017 r.;
- h) **etap wojewódzki** przeprowadzany jest w **dniu 08 kwietnia 2017 r.**(sobota).

13. KOMISJE KONKURSOWE:

- a) dyrektorzy gimnazjów powołują Szkolne Komisje Konkursu Filozoficznego; dyrektor powołuje szkolnego opiekuna konkursu;
- b) w skład komisji konkursowych etapu szkolnego, rejonowego oraz wojewódzkiego (część ustna) nie mogą wchodzić mniej niż 3 osoby;
- c) Komisje sprawdzają i punktują testy (eseje) wg przygotowanego przez WKIKF klucza; prace testowe uczniów są kodowane;
- d) rozkodowanie prac następuje po ich sprawdzeniu;
- e) po sprawdzeniu testów Komisje spisują protokół i wraz z pracami tych uczestników etapu szkolnego, którzy zostali dopuszczeni do etapu wyższego, przesyłają na adres Polskiego Towarzystwa Filozoficznego ;
- f) Wojewódzka Komisja weryfikuje i zatwierdza wyniki eliminacji wszystkich stopni;
- g) Wojewódzka Komisja zleca przygotowanie wszelkich zadań konkursowych.

14. ZASADY OCENY PRAC PISEMNYCH I USTNYCH

Prace uczestników na etapie rejonowym i wojewódzkim ocenia 2 recenzentów.

15. TRYB ODWOŁAWCZY

Od ustalonych przez komisje poszczególnych etapów przysługuje uczestnikowi odwołanie do przewodniczącej Wojewódzkiej Komisji złożone w terminie nie dłuższym niż 7 dni, licząc od dnia ogłoszenia wyników. Praca odwołującego się ucznia jest ponownie sprawdzana przez dwóch nowych recenzentów (członków WKK). Wyjątkiem są eliminacje ustne, gdzie odpowiedź uczestnika weryfikuje ta sama komisja. Po weryfikacji pracy członkowie komisji sporządzają pisemne uzasadnienie finalnej punktacji, na podstawie którego przewodnicząca Wojewódzkiej Komisji podejmuje decyzję o pozytywnym bądź negatywnym rozpatrzeniu odwołania.

16. UPRAWNIENIA UCZESTNIKÓW I LAUREATÓW ORAZ ZAŚWIADCZENIA DLA NAUCZYCIELI:

- a) laureaci i finaliści otrzymują stosowne zaświadczenie podpisane przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty; na zaświadczeniach umieszczona jest informacja o uzyskanej liczbie punktów, ustala się ją na podstawie wyników testu rejonowego - dla finalistów; na podstawie wyników eliminacji finałowych – dla laureatów;
- b) laureaci i finaliści otrzymują uprawnienia podczas rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych określone w przepisach oświatowych;
- c) Wojewódzka Komisja może wydawać dyplomy oraz przyznawać finalistom i laureatom nagrody ze środków ufundowanych przez osoby prawne bądź fizyczne zainteresowane rozwojem Konkursu Filozoficznego;
- d) nauczyciele opiekujący się przygotowaniem finalistów otrzymują stosowne zaświadczenia podpisane przez Przewodniczącą Wojewódzkiej Komisji Konkursu Interdyscyplinarnego *W drodze ku mądrości*.

wz. Mazowieckiego Kuratora Oświaty
/-/
Doroła Skrzypek
Mazowiecki Wicekurator Oświaty

Aneks

ZGODA RODZICÓW/ PRAWNYCH OPIEKUNÓW DZIECKA

Imię i nazwisko dziecka .....

Klasa .....

Nazwa i adres szkoły.....

.....

OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że wyrażam zgodę na udział mojej córki/mojego syna w Konkursie Filozoficznym „W drodze ku mądrości” organizowanym przez Polskie Towarzystwo Filozoficzne na zlecenie Mazowieckiego Kuratora Oświaty. Znam i akceptuję zapisy Regulaminu XIII edycji Konkursu organizowanego dla uczniów gimnazjów województwa mazowieckiego w roku szkolnym 2015/2016.

W związku z powyższym wyrażam zgodę na publikowanie na stronach internetowych Polskiego Towarzystwa Filozoficznego danych osobowych oraz wyników uzyskanych przez moją córkę/mojego syna na poszczególnych etapach Konkursu.

.....

.....

(miejscowość, data)

(czytelnie imię i nazwisko rodzica/-ów/ prawnego/-ych opiekuna/-ów)

Podstawa prawna:

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 922).